

Esse detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineo'a, candu o cola intréga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impreglurariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetatu de anu	4 " "
" patraru	2 " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patraru	4 " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adretulu la Redactiune **Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43**, unde suntu a se adresá si corespondintiele, ce pri-vesculetactiunea, administratiuneasbu spedtur'acate vorfi nefracate, nu se vor primif, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru *anunciu* si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretu scadiatu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

I a

„ALBINA.“

Cu 1 ianuarie 1869 s. v. „Albina“ va intrá in alu IV anu alu vietiei sale, pentru carele se deschide prenumeratiuni nóue. Nu vom dice nemica despre activitatea de pana acum a foii nóstre, cáci este la oo. nostri cetitori a judecá despre acést'a. Ne marginimur numai a promite cá — cu ajutoriulu lui Ddieu — dens'a si-va continuaá lucrarea si in anulul ce vine, dandu-si tota trud'a ca se devina pre di ce merge totu mai folositoria intereselor romane, si ca se se estinda din ce in ce totu mai multu intru a cuprinde tóte ramurile vietiei nóstre natiunali.

„ALBINA“ va aparé cast pana acum'a, adeca de trei ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune pent. Austria

pre unu anu intregu	8 fl. v. a.
" 1/2 de anu	4 fl. v. a.
" 1/4 " "	2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate

pre unu anu intregu	16 fl. v. a.
" 1/2 de anu	8 fl. v. a.
" 1/4 " "	4 fl. v. a.

Banii de prenumeratiune rogámu a se trimite la adres'a: Redactiune „Albina“, in Viena, Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43.

Redactiunea.

Viena 24 dec. 1868/5 jan. 1869.

Politic'a magiara sentiendu-si a de-se ori slabitiunea sa in fati'a eternelelor principie ale dreptatei la cari provóca natiunalitatele neintreruptu, — alergá a se ascunde la spatele pre naltului tronul, medilocindu acte unilaterali, octroiari, cari se n'o lase a se frange. Asié fece politic'a magiara cu încercarea d'a sterge unilateralmente legile de la Sibiu, asié cu intrunirea dietei octroiata la Clusiu in 1865.

Romani cati mai credeau in existinta unei bune credintie la poporulu ungurescu, acceptau se-lu véda pe unguru tratandu cu romanulu ca frate cu frate, ca cetatienu liberu cu cetatienu liberu, tratandu pre bas'a legiloru existinti si constitutiunali cu scopulu d'a mediloc o contielegere fratiésca cum se cuvine intre fiii aceleia-si patrii.

Dar in loculu acestui modu de tratare, ungurii se ascusera — cum diseramur — dupa in. tronul. Acé este caus'a, pentru carea noi la mai multe ocaziuni nu poteamu caracterisá situatiunea, nu poteamu cáci romanulu in loialitatea sa se duce numai pana la pólele pre in. tronul, dar mai departe nu-si permite, cu atat'a mai vertosu nu pre la spate. Asié precepemur noi loialitatea, asié procedur'a constitutiunala.

Dar ungurii, in locu d'a se sfid de procedur'a lor, vor inca se se laude cu dens'a. Nemtii, precum se intielege, se-cundéza unguriloru. Astfelu vedemur pre guvernamentalele némtio-unguresci reproducendu in modu ostentativu parerile corespundintelui ce „Times“ l'a trimisu in Ungari'a, si care dice: „Ungurii si-au ajunsu scopurile loru proprie in modulu loru propriu, in catu regele loru n'are neci vointi'a neci potinti'a d'a li se opune.“ Pentru cei ce vor se precépa, este de prisosu a comentá aceste cuvinte.

Este naturalu dara ca ungurii, domnii eschisivi ai situatiunei in Austri'a, se despana despre intrég'a politica a Austriei, s'o indrepte intr' acolo, pre unde sbóra aspiratiunile unguresci, si acestea, precum scimur, sbóra spre orientu.

Cari sunt parerile nóstre in caus'a orientulu? le-am spusu de repetite ori. Acum insemnámu cu bucuria cá Romani'a inca si-fórma politic'a sa orientala. Prim'a prelegere in asta privintia o tienu

d. I. Brateanu, precum urméza mai la vale.

Daca tocm'a ar succede conferintiei europene — ce are se se intrunésca inca in decursulu acestei septemane — a amená conflictulu turco-grecescu precum nu se crede, totusi cestiunea orientala nu se mai póte respinge de la ordinea dilei.

Despre alegerile pentru dieta.

I

(*) Foile opositiunali din Pesta scriu totu meru si variéza despre aceea-si tema: *alegerile se fia seriose, se fia nefalsificate*; éra nóa ni scriu corespundintii nostri, mai vertosu din partile Aradului, Temisiului si Carasiului, cumca capii aministrativi, prefectii comitatelor, anume celu romanu dupa nascere, de a dreptulu si prin amicii si organele lor, si-dau multa truda a formá partite deákiane, a provóca manifestatiuni de aderintia catra politic'a lui Deák, a asecurá alegerile viitorie pentru dens'a, adeca pentru ministeriulu magiaru actuale, pentru sistem'a dualistica de astadi, pentru pactulu magiaro-nemtiescu.

Este naturalu. Veri-care partita la putere ar face asemenea. Nu ne-am acceptatu la altu ceva.

Dar vócea, strigarea neincetata a opositiunaliilor magiari: *„alegerile se fia seriose, se fia nefalsificate!“* pe de o parte, éra pe d'alt'a celea ce ni se spunu chiar de catra amicii si partesanii capiloru din comitatele romane, cumca adeca densii s'ar fi respicandu pe facia si fora nici o reserva, cá „n'au nemica in contra, marcar de s'ar candidá si alege in tóte cercurile deputati romani, numai se fia „deákisti“; *„inse se vor opune cu tóte medilócele candidatiuniloru opositiunali si — o data cu capulu nu vor suferi atari alegeri.“* — in fine invitatiunile ce se spedara in dilele trecute, chiar si cu telegrafulu, adresate mai multoru barbati de ai nostri de caracteru marsiavu, chiamandu-i la Buda-Pesta, pentru a luá ingagiaminte, instructiuni si firesce inca ceva de trebuintia la alegeri: tóte acestea ne indreptatescu a supune si a crede, cá regimulu nostru celu potericu si adoratu, celu ce cu o miia de instruminte bucina pe tóta diu'a de o miia de ori in lumea larga, cá tier'a intréga, popórale

tóte, cu mieu cu mare, toti cu totii sunt pre multiamiti si fericiti de politic'a si stepanirea lui, cá regimulu nostru pre maritu — sente si insusi cumca ceea ce bucina nu este adeveratu, cá n'are base de simpatia si de incredere in poporu peste totu, si in popórale nemagiare desclinitu, si prin urmare cá pentru a se sustiené pre sine si a-si sustiené sistem'a si politic'a, are mare si urgente necesitate de alte base, de alte medilóce, de basele si medilócele regimelor pseudo-constitutiunali, cari sunt si ale despotiloru, celu pucinu in esentia.

Si mai considerandu, cá scirile de curendu sosite maidin tóte partile locuite in precumpenire de magiari, in cari parti si pana acum'a politic'a lui Deák si a regimulu actuale a avutu pre pucini partesiani, ne indreptatescu a ne acceptá la disparerea totale séu celu pucinu slabirea partitei lui Deák si a guvernulu in acele parti, si éra si considerandu, cá — si pana acum'a partesianii cei mai aprigi ai guvernulu s'au recrutatu din negati, prin cercurile si partile locuite in precumpenire de nemagiari, asup'r'a caror'a se iérta chiar si prin opositiunea magiara totu felulu de presiune si coruptiune: ni se pare pre indegetatu a crede si a supune, cumca partia regimulu va cautá a se regresá in cercurile nóstre pentru perderile ce o amenintia in cercurile magiare; si asié ea se va arunca cu tóte poterile si medilócele, iertate si ne-iertate, asup'r'a intielegintiei, poporatiunei si cercuriloru romane, anume asup'r'a acelor'a, ce pana acum'a vedira unu spiritu opositiunale.

Deca careva dintre stimatii cetitori ai nostri ar fi plecatu a se indoí despre realitatea acestor combinatiuni ale nóstre, pe unulu ca acel'a lu rogámu se-si atentiesca ochii si luarea a minte — a) *asup'r'a portarii, vorbeloru si faptelor renegatiloru nostri si se va convinge de o aptivitate din partea acelor'a ne-adormita si cutesatória pana la nerusinare si volnicia*; b) *asup'r'a intielegintiloru nostri cunoscuti de slabi la angeru*, si se va convinge cum ei diu'a-nóptea sunt pusi la cercare si cum ei balanséza intre natiune si regimu, cum ei — cu gur'a sunt ai natiunei, cu fapt'a ai regimulu séu ai dlui Deák, si cum ei, unulu dupa unulu se momescu cu ranguri si posturi bine dotate; c) *asup'r'a organelor publicé din poporu*, asup'r'a judiloru si jurasoriloru de cercu, si se va convinge cá a-cestia neci candu n'au avutu atat'a a face cu poporulu, casí in presinte, si-i va vedé pe acestia facendu-si cód'a colacu naintea poporulu, incercandu-se a-lu suatui si amagí pre acest'a cu dulci cuvinte, éra nefolosindu acést'a, aplicandu-i sub diferite preteste amenintiari, persecutiuni, terorisari; d) *asup'r'a comisiuniloru ce se vor emite pentru conscrierea alegatoriloru*, a sup'r'a instructiunei ce li se va dá lor, si pasirii ce vor observá ele, si — se va convinge cá — se vor face tóte astfelu, in catu poporulu nostru acolo, unde pana la timpulu conscrierii nu va poté fi induplecatu a se lapedá de candidatii natiunali opositiunali si a se ingagiá cu veri unu egoistu-deákistu, se fia inscriu intre alegatori in numeru catu mai neinsemnatu, éra contrarii lui, tóte veniturele, toti trasi-impinsii, pana si diasii si suditi straini, buna óra ca in cerculu Oravitiei la 1865, se fia inscriu toti cu totii, cu vfi cu morti in listele electorali, si tóte plansorile si reclamatiunile din partea romaniloru se remana fora resultatu! Cele lalte eleminte volnice si necurate, cari asemenea s'au de-

datu a-si avé partea lor la falsificarea voturiloru si alegeriloru, asemenea si procedur'a nelegale, adesea violinte si sangerósa ce s'a dedatu a se aplicá in contra nóstra la insusi actulu alegerii, ne mai amintindu-le aici in speciale.

Insieratele aparitiuni in caus'a alegeriloru dietali, pe cari — marturisimur cá le-am acceptatu se le vedemur si se le potemu constatá mai nainte de ce ne-am fi apucatu a graf si lucrá si noi in caus'a alegeriloru, petrecendu-le din parte-ne cu celu mai viu interesu si cea mai agera luare a minte, ele impreuna cu consideratiunile ce atinseramur, ni impun de o parte detorintia, de alta parte ni dau si posibilitatea si totu dreptulu d'a ne ocupá d'aci in colé intr'unu siru de articli cu cestiunea alegeriloru viitorie — cum ni este datin'a: *sinceru si seriosu*.

Ceremur bun'a atentiune a amiciloru causei nóstre natiunali; pentru interesarea ne-amiciloru si contrariloru ne vom ingrigí noi insi-ne in modulu nostru; garantámu cá ea nu ni va lipsi; — éra din partea dloru corespundinti ai nostri de pretotindenea aseceptámu d'aci incolea reporturi regulate asup'r'a miscamintelor electorali.

Liniscea publica si miscamintele militari.

In septemanele trecute se latise faim'a pintre neromani Transilvaniei, cumca in nóptea de 25 diec. romani, din Mercuria au se se rescóle a ucide si a prepadí toti sasii si compatriotii de pre acolo si de pre aiurea. Desf între romani si sasii domnesce o buna contielegere, desf d. Hanea deputatu romanu in Univeritate sa se interpelá pre comescu daca are scire de faim'a acést'a, desf comesulu respunde cá cunosce faim'a si cá scaunulu Mercurii comunica cu guvernulu, — totusi autoritatele afara cu cale a face consemnarea militiei de prin garnisóne.

Dupa atinsele desaprobari factice si verbali ce le intimpiná acésta faima, consemnarea militiei éra de prisosu. Dar nu descuviintiámu consemnarea, pre catu si mai vertosu incuviintiámu cererea dlui Hanea ca judetiulu criminalu se urmarésca pe respanditorii acestor faima.

Inimicii causei nóstre de natiunalitate, vedindu lupt'a ce o portámu inarmati cu principiele dreptatei si ale adeverulu, si desperandu d'a ne poté invinge pre acestu terenu, — alergá la medilócele suspitiuniloru si ale calumniarei. Trebuesce se ni dámu cu totii silinti'a a-i combate inadinsu si pre acestu terenu, dar a-i combate totu cu arm'a adeverulu.

Nu de multu pomeniramur despre astfelu de suspitiunari ce ni le aruncau foile magiare, si despre cererea lor d'a implé Transilvani'a cu milita. Acum foile si corespundintiele din Transilvani'a ni vorbescu dejá despre aceste miscaminte militari.

Preste acestea, de la Cernáuti ni se trimite scirea din mai multe isvóra secure, cumca guvernulu de acolo i-a cerutu Vien'a respunsu daca Bucovin'a póte se decé adapostu la 20.000 de soldati?

Asid-dara aceste deslocatiuni a trupelor nu sunt numai pentru suspitiunari unguresci, cari in parte potura se servésca de pretestu, ci densele trebue se-si aiba si altu indemn?

Contra romaniloru din Transilvani'a nu este lipsa de milita, cáci acestia numai pre cale pacica vor se-si aduca la validitate drepturile eterne ale natiunalitatei, va se dica: desí opusetiunali guvernulu, densii nu amenintia cu forti'a. Contra romaniloru din Bucovin'a cu atat'a mai putienur, cáci acestia — de candu au scapatu de sub Galiti'a — in paretea de bine s'au faoutu guvernamentali.

Vă fi dora această deslocațiune din cauză conflictului ce amenință în orientul între Turcia și Grecia? E bine, dar la Grecia și Constantinopole nu se merge prin Transilvania și prin Bucovina și prin Triestu pe calea maritimă.

Care este dăra indemnului deslocațiunii? Numai d. Beust ar pute să ni spună, densu care a profitu posibilitatea ca „honvidii unguri se fie cei d'antăi cari vor intră în acțiune.“ Honvidii nu s'au imbracatu anca, deci si pana se se imbrace, milita regulata — pe semne pleca spre postulu lor.

Noi cari luptăm pentru cauză naționalității, scim că naționalitatea e soră democrației, era democrația a fostu și va fi inimica batalielor prin cari triumfa a dese fortă, și nu vointă poporalor.

Din Transilvania.

Miscamintele partidelor în Ungaria, cu privire la alegerile deputatilor pentru dietă pestana viitoare, după cum audim s'au început. Asi-dara adimane era vor avé de lucru baltăcele. Magiarii voinicii nostri stepanitori, caroră s'ortea li-a surisu astadi mai multu de catu ori candu atadada, formedia cluburi, despuu preste capitale insemnate, si de va fi lipsa si preste o armata frumoasă, se expecto-redia in dragă v'ia, după cum li cere inimă. Cu t'ote astea inse se pare că dumeloru caută cu o privire serioasă în fată alegerilor, des' lumă astadi nu mai vré se cređa, că între unguri ar fi o partida intr'adeveru opozițională, cu atafă mai putinu o partida liberală. Opozițiunea ce striga la spatele famosulu oraclu magiaru — Deák, — după cum am avutu ocaziune a ne convinge, e mai multu o opozițiune paruta — séu mai bine disu prefacuta; éra în catu e de liberala și conscientioasă: o poturamu cunósce deajunsu din portarea ce ni-o manifestă această cu ocaziunea desbaterii cestiunii de naționalitate etc. Se lasămu inse în buna pace partidele magiare, atafă e adevéru, că ele si-sciura jocă frumosu rolele lor; au fostu bine disciplinate preste totu si unde nu potura invinge cu argumentele — căci acestea li lipsira mai totdeună, de cate ori aveau de lucru cu deputatii nemagiari, invinera voinicesce cu sberatele si cu voturile, de cari despuneau în abundantia! Seli fie numai de bine, noi nu vrem a li conturbă visurile muntilor de aur, si fia siguri că nu li vom invidiă nici triumfulu reportatu în dietă trecuta. Nu sciu cum va fi poporul preste totu multumitu în Ungaria cu cele petrecute în dietă espirata, la noi inse în Transilvania am avutu ocaziune a conversă chiar cu unguri d'aceia, caroră li place a face politica, dar din rostulu domnialor n'am potutu observă vre o multumire pré mare, éra poporul magiaru ca ori care altu poporu din lume, nu multu vré se scia de avantajele cele eclatante a le egemoniei aristocratico-magiare preste si asupra naționalitatilor nemagiare; elu simte greutatile ce-i apésă uméerii intogmai ca si poporul nostru; elu acceptă usiorarea numeróselor sarcini, cu atafă mai vertosu, căci deputatii unguri pe candu pasiau ca candidati de ablegati faceau poporulu multe promisiuni, — sciti de cele mari si frumoșe, — că mergendu dumeloru la dietă ungréscă vor face t'ote bune, vor stérfi t'ote relele cate le aduse némtiulu în tíera. Nesmintitu că am-ploiatii politici magiari, în manile caroră se afla astadi mai t'ote posturile, vor face regimulu actualu rapórtu favorabile despre multamirea si indestularea poporulu — presté totu; căci sciti DVóstra domnilor — totu asié facura si am-ploiatii nemtiesci sub celebru ministru Bach — mai cesti ani, candu după resbelulu de la Solferino adunau subscrieri de la judii comunali si de unde numai le poteau capetă că poporul e multumitu cu sistemulu, că nu mai are nimic de doritu, că t'ote sunt bune si la cale. Atafă e adevéru că poporul nostru romanu dedatu cu necadiulu si cu asupririle de cari avú parte de secolu de ani, scie si acú tacé si a suferi; cu atafă mai vertosu, cu catu densulu si de altmintrelea, nu-si acceptă nu sciu ce bipe mare de la dietă ungréscă.

Pe candu dăra poporul romanu, alu caruia caracteru solidu merita totu respectulu, se afla si în aceste dile pline de ispita în linaise si pace, jurnalele austro-magiare vorbescu fora sfiela despre proclamațiuni revoluționarie, despre emisari si agitazioni politice,

si mai scie bunulu Ddiu cate alte insulte. Am avé acé multe de insiratu, am scie se spunem ca o poveste catu de lunga despre aceea: care se pricepu ore mai bine la fabricarea proclamațiunilor, agitaciunilor si la negociatiuni d'ale emisarilor, ungurii séu romanii? dar lasămu se tréca, căci nu e acú timpulu, apoi si d'altmintrelea totu lucrulu fiindu de o natura malitioasă, nu merita ca se ne ocupamu de elu. Si-are si acésta s'otia între inventiunile ungréscii, — buna-óra cum fusera mai deunadi nascocirile, că romanii cochetedia cu muscalulu, casí candu lumea draguti'a de ca, ar fi atafă de t'onta, în catu se nu scie neci barem atafă, că cine au chiamatu pe muscalulu în tíera? că cine a vrutu se-i dee tíera? Pe candu scriamu acésta, ni veni si scirea despre calumniele nerusinate descarcate asupra romanilor din scaunulu Mercurii, si despre dispusetiunile regimulu ce le facú acolo, la o simpla denunciere malitioasă, despre care mai pré largu ne potemu convinge din interpelatiunea Protopopulu Hanea, facuta în siedintă universitatii sasesci din 16/28 Decembre 1868. Bine ti umbra tie romane! tu apesatu si neindreptatitu, si apoi totu tu si calumniatu. O scóla e acésta pentru tine în carea facusi de secolu atate esperiintie triste.

Incepuiu cu miscamintele alegerilor pentru dietă viitoare, vre se si finescu totu cu acestu obiectu. Adimane si la noi în Transilvania se vor incepe astfelu de miscaminte, si noi ce vom face? Noi, cari des' formamu acú o majoritate preponderanta, cari des' portamu greutatile patriei în line'a prima, cari des' dămu patriei unu contingentu frumosu pentru armata, si inca totu flecăi d'aceia, cu cari nu ti e rusine a dá fatia cu inimiculu, si totusi tragemu atatu de putinu — în cumpen'a cónstitutiunii austro-magiare? Ce vomu face? Acú mi pica condeulu din mana, am gatat'o cu povestea, e o intrebare grea acésta, în meritulu careia nu v'iescu, nu cutédiu a trece. Transilvania, acésta tíera nenórcita, a încetatu a mai esiste ca tíera, căci Uniunea Transilv. cu Ungaria a intratu în sirulu faptelor complinite. T'ota lumea scie cum s'a facutu acésta uniune, despre acésta nu ne incumetamu a mai intinde astadata vorb'a. Este inse în acésta uniune unu ce, a careia paruchia abiá o vei mai aflá în istoria universală, unu lucru ne cuprinsu de miteca sanetósa si nepreocupata, o enigma pe carea de ni ar sci-o deslegá fratii magiari, ne-ar deoblegá cu mare recunoscintia, si adeca pana candu în Ungaria existe unu censu moderatu pentru alegatori, în Transilvania cea seraca, ce se dice a fi unita — respective fusionata cu Ungaria, pana si astadi se mai sustiene unu censu enormu si apesatoriu, cu care romanulu e incatusitu, nadusitu, si eschisu intr'adinsu, spre a nu poté luá parte la reprezentarea patriei, pana candu o clasa asié numita nobila — vulgo nyemesi — în care tabara se afla si magiarii cu putina esceptiune, o clasa de la carea nu pretinde nimenea censu, nici avere, nici sciintia, nici arta, nici comerciu, nici industria votédia — per capita, se folosesc de dreptulu sufragiului universalu; de ar fi nemesiulu ori catu de trentiosu, servindu firesece mai totdeună de instrumentu orbu aristocrației magiare. Cu unu cuventu: t'ote medilócele cate numai se potura inventá de alduiti nostri stepanitori, t'ote sunt puse spre scurtarea dreptulu nostru a poporulu romanu; în catu standu trebile astfelu nu am vre o sperantia că vom scóte vre unu deputatu romanu nici chiar din cele mai romanesci comitate, precum sunt d. e. comitatele Hunedóroi si A. Juliei, unde abiá mai audi limb'a ungréscă numai ca de doru. Deci fiindu imperatfa, poterea si marirea t'ota numai în manile magiarilor, ce-i mai remane romanulu? de catu a fi credinciosu principiiloru sale, decatu a fi statornicu si barbatu, si asié folosindu-se de votulu seu despre care mai despune, se-lu dee acelu romanu adevératu, în carele densulu are incredere, si despre carele e convinsu că e omu si nu tufa, că are si barbatia, si energia, si capacitatea ce se cere între asemenea cercustari grele, într'unu timpu atatu de criticu fora alta privire óresicare.

Natiunea nóstra — multumita fia coriului, despune preste o inteligentia destulu de frumoșă. Avemu individi tari de caracteru, cari de au si fostu am-ploiatu de statu, au sciutu se fia si patrioti si romani buni, cari si în dietă espirata se luptara spre laud'a lor si spre fal'a natiunii, cu o resignatiune admirabila. Intre magiari după cum aréta semnele, se vor

face — póte — partide cu ocaziunea alegeriloru viitoare, dintre densii vor competé ómeni de t'ota man'a; loru inse ce li pasa? căci densii — magiarii — totu vor fi în majoritate în dieta. Apoi spre a votá si a face sgomotu si gura, nu se cere nu sciu ce capacitati, la acésta se potu pricepe catu de bine si mediocritatile, ei si-vor aflá în dieta si de altmintrelea pe comandantii loru cei ageri; pe candu noi putini fiindu la numeru, avemu se ne ingrigim de barbatii cei mai eminenti, de acéa si credemu că fiesce carele dintre barbatii nostri inteligentii, mai nainte de ce ar cutezá a pasi ca candidatu de ablegatu si-va trage bine socotéla cu sine insusi, si-va precumpení facultatile sale individuali fatia cu situatiunea cea problematica si critica, si cu cercustarile cele grele ce ni stau nainte.

Ar fi lucrulu celu mai tristu si mai compromitatoriu pentu noi, candu cineva ar pasi ca candidatu de ablegatu numai din lacomia, mersiava a diurnulu de 5 fl. ori din vre-o alta ambitiune vána, de a figurá de nu sciu ce omu mare în lume. Totu ce ni mai remane pentru alegerile viitoare este, ca voturile romanilor se fia compacte si neimpartite, si atáne în chipulu acésta des' nu vom poté reusi cu triumfu, căci ea se nu reusim, despre acésta s'au ingrigitu alduitele de institutiuni cónstitutionale magiare — vom poté reusi cu triumfulu moralu, vom salvá onórea natiunii, si vom dovedí calumniatoriloru nostri, că romanii au consciintia de sine, că romanii în dile de ispita sciu se face pasi siguri, lucrandu în solidaritate si unire fratiésca.

Stratimiroviciu si apelulu seu.

a) Cine nu cunósce numele *Stratimiroviciu* din anii 1848 si 49, din resbelulu civile între serbi si magiari, în carele acestu barbatu dintr'o familia serbéscă istorica, abié în etate de veri dóuedieci si cati-va ani, se urcă în timpu de cate-va lune de la rangulu de locuteninte la gradulu de Colonelu si comandante de brigada si curendu după acésta la gradulu de ginerariu! Istoria aceloru timpuri sangeróse abié ni mai amintósece în taber'a serbiloru barbatu, care se fie facutu atata stricatiune armatei magiare, casí Stratimiroviciu, si densulu pana la anulu 1867 a trecut de celu mai dibaciu si mai aprigu contrariu alu magiariloru dintre toti serbii austriaci. De pre la inceputulu anulu 1867 dlu Stratimiroviciu trece de amicu intimu alu dlui conte Andrassy si reprezenta principiulu de apropiare si impacatiune între serbi si magiari; dar totu d'atunci rivalitatea între densulu si d. dr. Miletiacu a devenitu dusimania pre fatia. Cu catu mai multu se apropiá adeca de magiari Stratimiroviciu, cu atafă mai multu se îndepartá de ei Miletiacu si cu atafă mai patimósa se aretá procedur'a magiara contra acestuia si a partitei lui, pana ce în urma lu fecera partasiu la asasinatulu principelui Mihailu, i intentara procesu si-lu destituira din postulu seu de primariu alu municipalitatii de Neoplanta; pre candu d'alta parte dlu Stratimiroviciu nu mai încetá d'a trece de amicu totu mai multu devotatu magiariloru si anume ministeriului magiaru.

Astfelu standu referintiele, bunulu cecitoriu si-póte intipui, catu a trebuitu se supriada scirea telegrafica ce mai de unadi sosi din Zimonu, cumca dlu Stratimiroviciu în fruntea organulu seu „*Napredak*“ din Neoplanta a indreptatu unu apelu catra Serbia, prin care o provóca pre acésta se spriginésca pe Grecia în resbelu contra Turciei!

Este pré cunoscutu, cumca dlu conte Beust spriginésce pe Turcia în t'ote si pentru t'ote, si cumca si magiarii si dlu c. Andrassy cu t'oti colegii si partesanii sei — celu pucinu pre fatia — totu asemenea politica profésca; acésta cumu dicu ei, din respectu catra dreptulu istoricu alu Turculu asupra crestiniiloru: este deci pré naturale, că a trebuitu se se mire fia-cine, vedindu pre amicu intimu alu contelui Andrassy, pre dlu Stratimiroviciu, resuffandu contrariulu, resuffandu ura, dusimania turculu.

Acum ómenii politice si argumnta, fia-care după natur'a sa — séu că dlu c. Andrassy — celu pucinu în ascunsulu inime sale, nu simpatiséza cu politica orientala a dlui c. Beust si tinde a o paralísá, séu că dlu Stratimiroviciu — frate de frate cu magiarii, dar în cele ce atingu onórea si interesulu celu

mare alu natiunii, se scie despartí de ei si merge calea sa propria.

Care este adevéru? — lasămu se deslucésca evinimintele, viitorulu; credemu inse, că facemu unu bunu servitiu onoratulu nostru publicu, punendu-i acú în vedere apelulu dlui Stratimiroviciu, după „*Napredak*“, în totu cuprinsulu seu:

*Se implinimá parol'a de la Cosovo. *)*

Candu odinóra Galilei, luminatu prin cunoscintia adevéru, sub torturele incuistițiunii, prin cari voiau a-lu constringe se abnege adevéru, a pronunciatu cuvintele istorice: „E pur si muove!“ atunci elu a pronunciatu acéa vorba magica, în carea este ascunsa secret'a lucrare a spiritulu timpulu în vietă poporalor, ce mergu spre progresu, nepasandu-le de t'ote pedeccele cate li arunca în cale tirania si uriciosulu egoismu.

„E pur si muove!“ — în contra nemai-pomeniteloru apesari, în contra sabiei si foculu, în contra uricioseloru maiestrii a diplomatiei europene, éca adi cestiunea orientala la ordinea dilei în Europa. Acésta cestiune este cestiunea de libertate pentru milióne de frati ai nostri, este cestiunea luminarii crestinesci, a progresulu.

În Elad'a clasica, în léganulu lui Temistocle si si Pericle, în patri'a tuturoru aceloru eroi de spiritu si munca, cari au invetiatu ómenimea la libertate si consciintia, în Grecia, poporul micu si seracutiu stă se se apuce de sant'a lupta si se céra socotéla pentru patimelle de patru sute de ani. Elu intinde mau'a brava se apuce spat'a, se resbune umbr'a santulu imperatu Constantinu!

Micu la numeru, lipsitu în medilócele de resbelu, poporulu grocescu n'are alt'a, de catu maretiele sale traditiuni, de catu barbatia si bravur'a filorú sei!

Dar tocmai pentru că-i sunt marginite medilócele materiali, si pentru că Europ'a ingomfata de cultur'a sa, condusa de marsiavulu seu egoismu, dá ajutorulu seu tiranulu turcescu, — tocmai pentru aceea Grecia trebe se scia unde-i sunt amicii, unde i sunt aliatii.

Dar unde vor fi ei, daca nu în sirurile miliónelorú de „raic“ **, cari casí grecii, suferu de sute de ani, spéra si ascépta frumoșă di a inierii. Apoi si fratii nostri în Bosni'a si Hertiegovina, în vechiulu pamentu alu regiiloru nostri, în vechi'a Serbia, si ei ascépta Cosova nóua, rosalie mai fericite! — Apoi candu vor strigá grecii luptaci, cautandu frati intru ajutoriu, dóra versulu lor nu va gasi resunete inmiite în pepturile fratiloru serbesci?

Au dóra inimele nóstre atatu sunt de stricate, în catu nu mai sunt capaci d'a cuprinde sentieminte sacre? au dóra ni-au slabitu braticle? séu ni-au ruginitu agerele cutite? au nu suntemu noi stranepotii braviloru de la Cosovo? Au nu avemu si noi casí grecii — sant'a parola: a deplange fóst'a nóstra marire, si a o resbuná?

Cum se va tiené Serbi'a intr'acea lupta?

Noi nu potemu dá crediementu acelorú umilite voci din Belgradu că acolo din respecte catra maiestriele diplomatice Européi apusene, ar fi aflandu cu cale a remané în neutralitate fatia cu resbelulu între Grecia si Turcia. Nici de catu nu potemu crede, că în Belgradu s'ar dá crediementu promisiuniloru, cari nu potú atienti de catu, ca se isoleze astadi pe Grecia, precum dóra inca mane totu acésta sórte va ajunge pe Serbi'a. Noi ar trebú se ne indoim de inteieptiunea, de buna preceperea acelorú barbatu, cari diregu astadi destinele Serbiei.

Purerea acea se ni fia a minte, că — în oriente nu póte se fia desbinata cestiunea grecesca, nu póte se fia desbinata cestiunea serbéscă. Acolo existe numai una cauza comuna: caus'a civilizatiunii crestinesci contra barbarismulu moamedanu, caus'a libertatei contra tiranismulu ne mai pomenitu.

Ridice si deschida acésta cestiune grecii, serbii, bulgarii séu Romanii, — ea remane în totu casulu nedesbinabile, a nóstra comuna. Precum am portatu în seclii greulu jugu alu sclaviei si am subjacutu pentru că n'am fostu intruniti, intru asemenea si doritulu viitoriu

*) „Kosovo“ este campulu merleloru, unde în batalia cumplita cu turcii a cadutu imperatulu Dusan si imperatfa serbéscă, éra serbii au juratu resbunare.

Traducatoriulu.

**) „Rajac“ = supusii crestini ai turcilor. Trad.

numai asiè lu vom potè ajunge, daca ne vom lupta impreuna in lupta finale, decisiva.

In acestu momentu criticu, in momentulu candu rôtã sôrteii nôstre stã se se întôrca spre bine, n'avemu se facemu de catu unã: *se ni facemu detorintã!*

Voi barbãti patrioti, cari diregeti astadi in Belgradu destinile Serbiei, voi se nu uitati, nu vi este iertatu a uitã cã sunteti nepotii martiriloru din Cosovo! Umbrele lui Lazaru si lui Milosiu si a celoru mii de martiri a sclavagiului si luptei de patru sute de ani, ve chiama astadi, *se vi faceti detorintã!* Lucãferulu se ivosce! Tôte suvenirile gloriei si marirei nôstre vor grai cu vorbe de focu catra totu fiulu natiunei nôstre, si de la Balcanu pana la Muntele negru numai o parola pôte se fia: *se implinimã cuventulu strabuniloru nôstri, se pornimu cu totii la Cosovo!* Si preutul la altariu, carele imparte santã mangaiare besericãsa, las' se invetie pre poporu, cã-si face santã detorintã, *candu pornesce la Cosovo!* Si mosiulu betranu, carele se rãga lui Ddieu pentru fericirea nepotiloru, si mamã si sorã, ce se rãga lui Ddieu pentru fericirea fiului si fratelui sãu, las' se senta in adunecu inimei loru, cã fiulu si fratele numai asiè si-vor meritã fericirea, *daca si-vor face detorintã si vor porni la Cosovo!* Si amatã, carea in foculu amorului seu adevèratu dã manã sa junelui amante, se i-o dèc numai — *daca va plecã la Cosovo!* Èra tu sperantã viitoriului nostru, tu teneretu insufletitu pentru libertate, dã esemplu de nationalitate sublima, fa-ti detorintã catra natiune, si — *alãrga la Cosovo!*

Apoi candu astfelu unu cugetu si o sentire va impli inimele întregi natiuni serbesci, candu aducendu-si a minte de trecutul seu, va fi gatã a-si ascurã, cu ori-ce pretiu, viitoriulu: atunci stapanirea serbesca, spriginita si portata de opiniunea natiunala publica, si-va face detorintã sa: din curtile candido ale domnitoriului de Belgradu curendu va resunã maretulu apelu: *Radicati-ve serbiloru, se mergemu la Cosovo!*

Si asiè: Salute vãa frãti greci! Nu esiste potere ce ar fi in stare se impedece, ca se nu se desfasiure curendu maretulu stègu serbescu cu cruce langa stindardulu grecescu!

Georgiu Stratimirovicu.

Regulamentu

pentru afacerile direptiunei Asociatiunei natiunali aradane pentru culturã a poporului romanu.

Partea I.

Dispusetiuni pentru colegiulu direptiunala.

§. 1. Pentru deciderea negótiiloru, care dupa statutele asociatiunei si dupa decisiunile adunarii generali cadu in sferã de aptivitate a direptiunei, — in fiasce carã luna, in cutare di spre acestu scopu anume desemnata, si tuturor membriloru direptiunali odata pentru totdeunã incunoscintiata, se tiene siedintia ordenaria direptiunala.

§. 2. Prevedindu-se vre o impedece la atare terminu de siedintia, — direptiunea din siedintia precedinte schimba terminulu pe alta data, si schimbarea o face cunoscuta tuturor membriloru direptiunali.

§. 3. In casu de urgentia se tiene siedintia extraordinaria in ori ce di; inse in astfelu de siedintia afara de obiectulu, pentru care aceea e conchiamata, si a caruia urgentia e de a se motivã la protocolu, — alte obiecte nu se potu pertraptã.

§. 4. Chiamarea la siedintia extraordinaria, cu amintirea celu putienu in generalitate a obiectului urgente, se face prin unu anonciu, subserisu de celu ce face conchiamarea, si afigatu in localitatea asociatiunei. Membrii din locu la tienearea siedintiei estroardinarie se facu atenti timpuriu si prin servitoriulu asociatiunei.

§. 5. Terminulu siedintiei estroardinarie se defige cu privire de o parte la urgentia lucrului; era de alta parte la posibilitatea, de a veni la siedintia catu mai multi membri; in tãta intemplantã e de observatu: ca anonciuulu de conchiamare celu putienu 24 de ore nainte de inceperea siedintiei estroardinarie se se tiona afigatu la loculu seu; din care privintia óra afigarii e de a se insemnã in calchiulu anonciuului.

§. 6. Direptoriulu primariu, si in absintia aceluia, Direptoriulu secundariu, de sine potu

conchiamã siedintia estroardinarie, afara de acea au negresitu a o conchiamã, candu spre acea suntu recercati in scrisu ori cu cuventulu celu putienu prin trei membri direptiunali; carii au a motivã urgentia siedintiei estroardinarie; era lipsindu amendoi direptorii din loculu centrale alu asociatiunei, alti trei membri de direptiune, fara diferentia categoriei loru, in casu de urgentia de sine potu conchiamã siedintia estroardinarie, subscriindu ei insii anonciuulu de conchiamare.

§. 7. Daca la vreunu terminu de siedintia ordenaria pentru lipsã a trebuintiosului numeru de membri, prevediutu in §. 7. alu statuteloru, seu si din alta cauza momentosa nu s'ar potè tienè siedintia: in asiã casu membrii de facia despre incidintele impedeceoriu iau o notitia in scrisu, carea apoi la siedintia cea mai de apròpe se presinta direptiunei.

§. 8. Siedintiele direptiunei se tienu publice; presiedintele inse avendu destula cauza, pôte dispune, ca prin retragerea celoru ce nu se tienu de direptiune, sa se formeze siedintia inchisa.

§. 9. In siedintiele direptiunei presiedinte naturale e direptoriulu primariu; in absintia aceluia, direptoriulu secundariu; era lipsindu amandoi: presiedinte substitutu e unulu din membrii asistenti, sub care numire vinu toti cei ce nu au vre o derogatoria anumita in direptiune; daca inse si acestia lipsescu: presiedinte substitutu e unulu din membrii derogatori; in amandoe intemplantã cu observarea ordului, in care membrii sunt alesi in direptiune.

§. 10. In casu de substituire presiedintele substitutu, sub care s'a inceputu siedintia, dacã nu are cauza de a se indepartã, tiene presiedintulu pana la incheierea siedintiei chiar si atunci, candu sub decurgerea siedintiei ar veni altu membru, caruia altucum dupa ordulu alegerii i-ar compete presiedintulu substitutu.

§. 11. Daca vre-unu membru derogatoriu alu direptiunei in orice modru înceta a mai fi in acèsta calitate: loculu lui se deplinesce cu substituirea altui membru din asociatiune, care in catu mai nainte nu aru fi fostu membru alu direptiunei castigã votu decisivu in siedintiele ei.

§. 12. Membrulu derogatoriu substituitu dupa §. 11 prin altulu, — dacã substituirea s'a facutu fara de vinã lui, si dèca la substituire numerulu normale alu membriloru statòritu in §. 7 alu statuteloru, nu aru fi deplinitu, — de va vof, remane si mai departe in direptiune ca membru asistente.

§. 13. Daca vre-unu membru asistente înceta a mai fi in acèsta calitate loculu lui remane golu pana la adunarea generala.

§. 14. Scrisorile, esibitele si orice lucruri adresate catra direptiune, le primesce notariatulu, care apoi acele pe langa observarea specialeloru instruptiuni sunatòrie despre notariatulu, le presinta direptiunei.

§. 15. Fiesce care membru alu direptiunei pôte face in scrisu seu cu vorbã orice motiune in sferã de aptivitate a direptiunei; carea dacã membrulu respectivu nu o revòca nainte de enucierea decisului, se i-a la protocolu intrunã cu decisulu direptiunei. Acèsta se intielege numai despre motiunile de sine statatòrie, dar nu si despre contra-motiuni ori amendamente, a carora atingere in protocolu la intemplantã, candu acele nu cadu in categoria votului separat, — aterna de la invoirea direptiunei.

(Va urmã.)

Romania.

Discursulu dlui I. Bratianu,

rostitu in intrunirea electorale din sala Slatinenu, dumineca sãrã 15 decembre v.

(D. Ionu Bratianu suindu-se la tribuna este salutatu de lungi si frenetice aplause).

Dloru! Sunteti adunati a ve consultã pentru acea care trebuie se-lu alegeți ca reprezentantele dv. in Camerã legiuitòre. Onor. d. Donici si Stolojanu, adevã reprezentantii a dõue parti ale Romaniei, cari s'au intruniti in prejurulu vechiei Muntenii, vi-au disu se alegeți, se dati succesoru in Camerã legiuitòre dlui generariu Nicolae Golesecu, pe unu teneru oficiaru din armatã nôstra. Eu dloru, — care mi-ati facutu de atate ori onõrea ca semi incredintiatu mandatulu dv., alegendu-me in Camera, — credu si eu cã nu pôte fi astadi

o alegere mai bine nemerita, pentru cã printrensã dati pe de o parte satisfactiune partiei de dincolo de Milcovu, cãci — dupa cum seiti, — sunt unii, se intielege aceia carora nu li place unirea, cari dicu cã sunt cuceriti de Munteni; ei bine, acestora li respundeti alegendu de reprezentante alu capitalei pe unulu dintre aceia cari, cum vor se dica unii, sunt cuceriti, si pe de alta parte aretati iubirea dv. armatei nôstre, luandu din sinulu ei pe unulu dintre oficiarii sei cei mai inteligenti, si care a avutu ocaziunea, in mai multe imprejurari, se manifeste simtimentele armatei nôstre.

Eu, dloru, se vi spunu adevèratu, eramu securu cã este destulu se vi se faca propunerea acèsta numai, pentru ca dv. s'o urnati, fiindu cã coresponde negresitu la unu simtimentu generalu alu dv.

N'am luat dar cuventulu ca se vi vorbescu de acèsta alegere, care o credu dejã facuta in capitalã Romaniei, ci m'am suitu la acèsta tribuna pentru a vi vorbi de o alta alegere mai mare, cu multu mai importantã, — este vorbã se vi alegeți sôrtea. (Aplause prelungite).

Dloru! Acèsta incuragiare, ce-mi faceti cu atatã entusiasm, mi dovedesce cã aveti se respundeti la apelulu ce am se vi facu. Cum si-alege cine-va sôrtea sa? A-si alege cine-va sôrtea, nu este ca in basme, a-si alege cutare seu cutare diena; sôrtea si-o alege cine-va, facendu-si-o insusi.

Vi am disu de multe ori cã puteti se vi creati ori ce drumu, fia elu celu mai bunu, celu mai frumosu, dar dèca nu ve veti echipã bine si dacã nu ve veti luã merinde, veti perfi pe drumu, ori catu de bunu ar fi acelu drumu. Apoi dloru, pentru noi merindele acelea sunt pusca (aplausc prelungite).

O vóce: Se luãmu pusci!

Multimea: Pusci! (Ura, aplause).

D. I. Bratianu. Comitatu pentru armare ni-a facutu onõrea d'a ne chiamã in mediloculu seu ca se se chipsuiesca asupra de ce este de facutu, pentru cã vede cã nu merge subscrierea pentru armare astfelu cum se sperã. Eu am disu cã vinã este a membriloru comitatului pentru cã n'au sciutu se vi vorbesca, se vi atinga animile, cãci eramu incredintiatu cã va se respundeti cu aclamatiunea cu care ati respunsu astadi, alu caruia rezultatu va se fia negresitu ca capitalã Romaniei in 15 seu 20 de zile se se manifeste, nu numai prin aclamatiuni si urari, ci si prin contributiuni pentru armare. Candu veti contribui ca se ve armati, veti avè arme si candu veti avè arme, veti avè ascurã sôrtea aceea la care au speratu stramosii nostri; si la care aspira de la unu timpu încõce si stranepotii loru (aplausc, entusiasm mare).

Dloru! Europã intrãga... Me iertati, facu o pauza, — mi dicea cine-va adincori cã d. Chittu se suie prè sus. Eu me voiu sufi si mai sus, (aplausc)... in istoria.

Dupa caderea Imperiului romanu, din care suntemu o vitia, barbarii navalira in Europã si facura din tãta Europa o turma de selbatii si o turma de sclavi. Cu timpulu inse poporale indigene civilizate ale Imperiului romanu, au civilisatu pe barbari si i-au contopitu cu densele; dacã esã Europã occidentale moderna. Noi, Oriintele, cari eramu la gurã tuturoru a celoru navaliri barbare, nu numai cã au trecut peste noi atate navaliri barbare, cari au inundatu Europa occidentale, dèr am suferitu si pe acelea cari cu pieptulu nostru am fi potutu se le oprimu ca se nu mai nãnteze in occidentu pentru ca se nu derangeze lumca nõua. Din cele dõue invasiuni din urma, unã s'a facutu prin nord-vestulu Europei si cea-lalta prin Oriinte, una s'a numitu navalirea Turcesca si cea lalta navalirea Ungurcesca (aplausc prelungite) sunt acum 900 de ani, totu din aceeasi vitia barbara, cãci dupa cum seiti, Grecii din Bisantiu ii numiau si pe Unguri totu Turci, — unii au imbracisiatu Mahomedanismulu si alii Catholicismulu, cãci nu aveau religiuã, erau barbari, veniau din Nordulu Asiei. Tôte poporatiunile din vechiulu imperiu romanu au fostu sute de ani in lupta cu aceste dõua navaliri, cãci unii — facendu-se catolici — veniau in numele Catholicismului se stermine Oriintele care erã ortodosu, si cea lalta in numele Mahomedanismului ca se stermine pe crestini ca ghiauri. Am luptatu 7, 8 sute de ani cu sabiã in mana; cele mai multe popora surori ale nôstre din oriinte au cadutu si numai aceste dõue principate Valahia si Moldovã, au scapatu cu unu firu de vietã na-

tionale, cu unu firu de independintia, de nationalitate si de personalitate. Astfelu aceste dõue principate au fostu sute de ani sinulu care incaldiã, titã, care laptã pe tôte nenorocitele poporatiuni crestine din oriinte (aplausc intusiaste) si in urma, candu acea furia s'a tocitu, candu acea inviersiunare si acea putere a inceputu se se sleiesca, poporatiunile crestine au inceputu se se reinsufletiesca.

Astfelu ati vedutu pe Grecia la 1821 cã s'a redicatu si a dobenditu, intr'unu coltiu alu imperiului, independintia. Astfelu ati vedutu pe Serbiã. Astadi se gasecu, in acestu oceanu de poporatiuni, trei staturi: Romania, Serbiã si Grecia. Ei bine, domniloru, este peste putintia ca poporale oriintelui, plecandu de la Viena si mergendu pana in marea negra popora cari au luptatu sute de ani si cari in urma, dupa ce au cadutu, au inceputu incetu incetu se-si refaca puterile loru — astadi in timpii de libertate, in timpii candu luminele au inceputu se petrunia pana in fundulu Asiei este peste putintia ca aceste poporatiuni se remana in starea in care au fostu (aplausc).

Ne aflãmu intr'o epoca, intr'unu timpu de renascere (aplausc, asiã e). Nu este datu nimului, nu nõa, dèr nici chiar celoru mai puternicii Imperatii, se insemneze modululu prin care se va reformã Oriintele; numai o putere Dumnediesca pôte sci cum se va reformã. Vor voi óre acele natiuni, acci stepani se intielega spiritulu secolului si se se unesca, se se infratiesca asiã precum Romanii au propusu Maghiariloru la 1848, asiã precum am propusu noi guvernulu Turcescu, anca de la 1848. Dèca ar fi astfelu, atunci ar fi o solutiune pacifica. N'au acele puteri de catu se intinda drepturile, se recunõsca pe cele lalte poporatiuni surori ale loru pe picioru de egalitate, se reconstitue in fine staturile pe principiele moderne (aplausc), se mërãgã nainte spre fericire si progresu, (aplausc). Acèsta este vointã nõstra Dumnedieu se-i luminezce pentru ca ei se voiesca, se se gandescã totu astfelu. Dèr domniloru, dèca vointã loru ar fi alta, dèca regenerarea oriintelui fataliescã trebe se se faca prin sange si focu, ei bine, nu trebe ca pe noi timpii se ne gasesca desarmati; trebe se potemu respinge focu prin focu, sabia prin sabia. Nu credeti cã dèca noi nu ne vomarmã ei vom stã cu capulu pe tipsia, cum dicea on. d. Stolojanu mai adincori — ne va lasã cine-va in pace. Nu credeti cã atunci, candu coleaiturã va incepe si ne va conjurã din tãte partile, va se ne lase in pace ca unulu liniscitu. Fiindu-cã nu se pôte ca unu lucru viu se traiesca langa altulu mortu, cãci seu celu mortu va se molipsesca pe celu viu si o se-lu ingruppe langa densulu, seu celu viu va se dea vietã celui mortu ca lui Lazaru (aplausc).

Dloru, pana la o vreme Serbiã facea grigea tuturoru puteriloru interesate, si dupa ce s'a taiatu capulu Serbiei, adoca alu Principelui Mihãilu, atunci numai au lasã-o in pace pentru unu timpu óre-care; s'au intorsu in urma acea grige spre Romania si a inceputu se-i caute peccatele care nu le avea. Apoi, candu au crediutu cã au cam sfarsitu cu Romania, s'au intorsu in Grecia. Ei bine dloru, candu acele poteri vor crede cã au terminatu cu Grecia, se vor întòree erasi la Serbiã, si apoi la Romania, pana se va sfarsi acèsta cestiune, pentru cã sunt traditiuni, sunt dõue elemente care voiescu se fia dominantore, unulu la Oriinte si celã-laltu la Occidentu.

Noi n'avemu se ne amestecãmu in nimiculu dincolo de Carpati, fiindu cã Transilvania n'a facutu parte din Romania, din Principatele-Unite. Dar dloru, erã unu Principatu între noi si Maghiari: erã Principatulu Transilvaniei, care a resistatu la tãte furtunele, care avea ratiunea sa d'a fi, pentru cã erã o garantã, o bariera între noi si Maghiari. Ei bine, dloru, astadi s'a stersu acèsta bariera, acèsta garantã, si dupa cum s'a stersu cu o asiã mare inlesnire, nu sciu dacã acea unda, care a trecut peste Transilvania, nu va crede cã pôte se mërãgã si mai departe, se trèca si peste noi...

Voci: Neci o data.

D. I. Bratianu. Audu dicendu-se cã neci o data! Ei bine dloru, va se respundeti manè seu poi-mane, — dèca acèsta unda nu va trece si peste noi, — aveti se respundeti cu sacrificiulu ce sunteti chiamati se faceți, pentru cã nefacendu-lu veti avè nimiculu pentru nimiculu! Nu credeti cã veti potè dobandi libertatea fara sacrificiuri, fara martiru.

Nu credeti ca veti pota pastrá independintia, rolulu in Oriinte fara sacrificiuri.

Sciti, dloru, ca eu am fostu unulu din cei d'antei care am cerutu improprietatea fostiloru clacasi, dar mai in urma modulu cum s'a facutu acesta lege, fiindu ca avea aerulu ca se da in numele unui omu, ca se ié de la unii si se dá la altii de mila, m'a mahnitú forte multu, pentru ca facea pe poporulu romanu se nu mai créda in dreptate, ci se créda numai in mila unui omu. Pentru acesta, dloru, eramu forte mahnitú dupa aplicarea legii rurale; dar intr'o di pe candu me suiamu pe vorfulu unei coste, am vedutu pe fostii clacasi cu femeii cu copii, unii cu sapa altii cu pluguri, sapandu la buturugi facendu, lá santiuri si astupandu la gauri, ci bine dloru atunci mi-a trecutú neazulu. Am disu: „Ori cum s'a facutu acesta improprietare, éla ca clacasiu iéu in seriosu dreptulu lorú ceta mare, adeca de proprietaru alu pamentulu si-lu muncesce, ilu cultiva, baga sudorea si o parte din vietia lorú intr'insulu si sunt incredintiati ca nimeni de astadi nainte nu i-lu va mai luá“ Asiá dar, dloru, ceca ce au facutu fostii clacasi cu pamentulu ce li s'a datu, trebue se facemu si noi cu tier'a romanésca, care am luat'o in posesiune de la stramosii nostri. Daca ni vom versá sudorea, deca vom sci se facemu sacrificiuri in totu césulu, numai atunci vom avé tiéra romanésca tare si mare cum a lasat'o Ddiu. (Aplause.)

Dloru, s'a vorbitu adineori de partite si chiar aci onor. meu colegu din Camera, d. Chitiu, s'a intrebatu unde este parti'a boiarésca si v'a spusu ca nu mai este parti'a vechia, nu mai sunt boiari. Nu mai este parti'a aceea, dloru, nu numai pentru ca institutiunile nostre sunt scrise in cartile nostre, in legile nostre, dar pentru ca sunt scrise in animele nostre ale tuturor'a (aplause) si numai unu nebunu ar poté se mai viseza astadi la trecutú. Astadi, dloru, nu mai poté fi vorba de cestiune de partite, cáci in faci'a imprejurariloru in cari ne aflamu, si pe cari nu este putere omenésca care se le póta impedeá, natiunea romana nu póte avé alta preocupatiune de catu de a se infacisia in marea lupta ce se prepara cu tota vigorea si cu tote medilócele pentru ca se póta esi, nu numai se joce unu rol, dar anca se ésa victoriosá din acesta lupta (aplause). Ei bine dloru, care este Romanulu din ori-ce clasa ar fi, care este boiarulu — chiar acéa s'ar redicá din momentu — care ar poté se impedece natiunea si din contra se nu-si lase religiunea, si se vina a se pune alaturi cu noi? Fiindu-cá astadi este vorb'a de o cestiune mare, aceea de nationalitate romana, dloru, se-mi fia permisú a face aci o mica digresiune. Am fostu intrebatu de multe ori: cu cine suntemu, fiindu-cá unii ne-au acusatú cá suntemu cu Francesii, altii ne-au acusatú cá suntemu cu Muscalii, si astadi chiar ne prigonescu unii dicendu cá suntemu cu Muscalii. Ei bine, dloru, noi nu suntemu neci Muscali neci Francesi, nu suntemu — si neci nu voimu se fimu — de catu Romani (aplause prelungite) si ca Romani avemú simpatii cu natiunile acelea, cari sunt totu de o vicia cu noi, cari sunt totu de unu sange cu noi, suntemu ceca ce Ddiu ne-a lasatu se fimu. Nu potemu noi se n'avemu anima, se n'avemu simpatii pentru aceia, unde a facutu Ddiu se ne nascemu. Ca Romani, dloru, suntemu ortodossi si ca ortodossi avemú simpatii pentru poporatiunile ortodosse. (Aplause.) Ori unde ar fi o cestiune ortodossa, ori unde ar fi o primejdia pentru aceia cari se inchina la aceeași biserica cu noi, este o cestiune romanésca. (Aplause.)

Ce mai suntemu anca? Suntemu unu poporu din Oriinte; am traitu, am fostu mari si tari, pe urma am suferitu diferite nenorociri si pe róndu fia-care am venitu de ni-am alinatu durerile nostre. Suntemu unu poporu din Oriinte, care am traitu cu Slavii, cu Grecii, cu Bulgarii de mii de ani, si nu in timpulu de fericire vom uitá pe fratiu nostri cu cari am traitu atati secolii deneferoiresi si nenorocire. (Aplause). Prin urmare, dloru, candu unu firu de peru alu unei poporatiuni din Oriinte, alu unui asociatu de ai nostri, — si aci sum silitu a face érași o mica digresiune, fiindcá s'a vorbitu si se vorbesce de aliantie. Noi, dloru, n'am facutu aliantia cu nimene; dar sunt aliantie de sange, aliantie de religiune, aliantie de animil (Aplause prelungite).

Ei, dloru! candu eu vedu ca unu Romanu este amenintiatu, candu vedu ca unu strainu vine si-lu lovesce, nu mai am trebuintia ca se fiu facutu legaturi, tractate cu densulu pentru ca se sboru se-lu aperu. Noi Romanii trebue séu se traimu séu se perimu cu Oriintele intregu (aplause).

Éta, dloru, profesiunea nostra de credintia: nu atacamu pe nimene, n'am facutu aliantie cu nimene, dér avemú anim'a si interese, si candu anim'a, candu interesele nostre vor fi gicnite, bratiulu sbóra spre aperare. Noi avemú interese cu Oriintele intregu, pentru ca nici agricultura, nici comereciulu, nici prosperitatea, nici chiar esistintia nostra nu póte fi segura, déca tote acele poporatiuni crestine din Oriinte vor fi insultate, masacrate, vor fi puse sub sabia! (aplause). Noi nu vom atacá pe nimene, n'avemu nici o legatura cu nimene, n'avemu tratate cu nimene, dér se bage bine de séma toti aceia, cari atingu séu cari voiescu se infiga cutitulu intr'unu corpu de Romanu, in ori-ce parte de lume ar fi (aplause prelungite), pentru ca avemú inca detorintia se intrebamu: pentru ce s'a derimatu bariera dintre noi si Maghiari (aplause)? pentru ce Transilvania, care a avutu esistintia sa propria de sute de ani, tocmai in timpulu de astadi i se sterge unu dreptu pe care chiar tiupurile barbare l'au respectatu? (aplause). Ei bine, dloru, credu cá in faci'a unui asemenea actu, avemú dreptulu se luamu si noi mesuri, se ne inarmamu, se ne punemu in positiune d'a nu ni se intemplá si nóa ceca ce s'a intemplatu Transilvaniei ci la vreme se ceremu chiar si scotéla de ceca ce s'a facutu (aplause prelungite si intusiaste).

Strainii ne-au calificatu de multe ori ca vorbimu frumosu, c'avemu entusiasmu, avemú valóre, avemú curagiu, avemú barbatia in cuvinte! Ei bine, dloru, suntetii pusi astadi in positiune séu se dati dreptu acelor cari ne innegrescu astfel, séu se li respundetii prin fapte ca sunt nisce calomniatori. O se respundetii prin faptu, déca Bucurescii, capital'a Romaniei, vor remané mai inderetu de catu multe districte mititele ale tierii, cáci altu-felu, dloru, vor dice ca déca capulu nu este bunu de nemicu, vai de corpu. Nu se uita lumea se véda ce face cutare séu cutare districtu, ci se uita la ce face capital'a Romaniei! D-vóstra trebue se respundetii dér astadi in proportiune cu bogatia tierii si, fiindu cá in proportiune bogatia tierii cea mai mare este concentrata in Bucuresci, si d-vóstra trebue se respundetii in raportu cu acesta bogatia. Trebue se respundetii in proportiune cu inteligintia, cu luminele cari sunt in capitala, trebue se respundetii in proportiune cu patriotismulu ce ati aretatu in totu timpulu si in tote ocaziunile si pentru care tier'a vi este recunosctóre, cáci — dupa cum a dis onor. d. Chitiu, — poporulu bucurescenu a fostu iniciatoriulu tuturorú faptelor celoru mari. Dér, dloru, nu trebue se uitati proverbiulu francesu care dice: „noblesse oblige“ nobléti'a îndetoreá. Acést'a va se dica cá acell'a, care a facutu lucruri mari, i se cere se faca si mai mari. Capital'a Romaniei a facutu multu, trebue se faca si mai multu.

Afara de acést'a, dloru, nu trebue se uitati cá aveti inca o detoria si mai mare; pentru cá, — déca este cine-va care a cerutu cu mai multa ardóre, déca este cine-va care a luptatu cu mai multa barbatia, déca cine-va a contribuitu mai multu pentru ca Romania se aiba unu Sveranu, luatú dintr'una din cele mai ilustre familii din Europa, — este capital'a Bucuresci, si dloru, pentru ce ati adusu aci pe stranepotulu lui Federicu celu Mare si Napoleone I, déca nu suntetii in stare se-i dati destule medilóce pentru ca se faca din Romania, care este una din tierile cele mai bogate din lume, ceca ce a facutu Federicu celu Mare din desiertele Prusiei de Nord? (aplause prelungite si entusiaste). („Romanulu“).

Economia.

Tergulu de Viena.

Preturile negótelorú sunt:

	centenariulu (marge, mace)
Bumbaculu Egiptianu	—
„ Nordamer, middl.	75.— 78.—
„ Grecescu	—
„ Levantianu 1.	58.— 62.—
„ Persianu	—
„ Ostind. Dhol fair	59.50 62.—
„ „ middl. fair	57.50 59.50
Canep'a de Apatin	16.50 20.50
„ „ Itall'a, curatita fina	64.— 77.50

„ „ medilóca	47.50 60.—
„ „ Polonia naturala	16.25 19.—
„ „ curatita	23.75 30.50
Inulu natural de Polonia	18.— 21.—
„ „ Moravia naturalu	26.50 39.—
Mierea naturala de Ungari'a	19.50 22.50
„ „ Banatu alba	22.— 23.50
„ „ Ungari'a galbena	20.— 22.—
Sementi'a de trifoiu din Stiria de cent.	
„ cea rosia curatita	25.50 26.50
„ „ lucerna italiana	32.— 35.—
„ „ francésca	41.— 44.—
„ „ ungresca	32.— 32.50
„ „ curatita	34.— 36.—
Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)	96.— 97.—
„ „ („ Corametti)	83.— 91.—
Pelea de bou, uda cu corne, cea din Polonia de X	25—26
„ „ din Ungari'a de X	26—28
„ „ uscata cent.	57.— 62.—
„ „ vaca „ „	61.— 64.—
„ „ vitielu „ „ foru cap.	124 129
„ „ ou capetine	111 115
„ „ din Polonia cu capetine	82 88
Oleulu pentru templari celu negru	15.75 16.75
„ „ celu brunetu	23.25 25.—
„ „ celu galben.	24.— 25.—
Oleulu de inu	23.50 24.50
„ „ rapitia (rafinatu)	22.75 23.50
„ „ terpentinu galitianu	15.— 15.75
„ „ rusescu	14.50 15.50
„ „ austriacu	17.— 18.—
Colofoniu	6.— 6.50
Smól'a négra	6.25 6.75
Unsóra de cenusia din Iliri'a	18.75 19.50
„ „ Ungaria (alba)	16.75 17.50
„ „ (albastra)	13.75 14.50
Rapiti'a din Banatu, metielu austriacu	5.25 5.50
Perulu de capra din Romani'a	30.— 32.—
Lan'a de óie, cea de iérna	75 100
„ „ véra	60 70
„ „ mielu (fina)	160 175
„ „ óie din Transilvania	90 92
„ „ Brasil'a, Jalomitia	70 —
„ „ Romani'a mare	66 68
„ „ mica	60 62
„ tabaci (Gärber) din Romani'a	56 62
„ óie din Banatu, cea comuna, grósa	50 52
„ „ din Banatu tigai'a	56 62
„ véra din Besarabi'a	— —
Unsóra de porcu	38.— 39.—
Stanin'a sfumata (loco)	40.— 41.—
Óera din Banatu si din Ungaria, cea galb.	108 112
„ cea nalbita	140 146
Prunele uscate, din (cont.)	11.— 12.50
Zaharulu Rafinade	34.50 35.—
„ Melis	32.50 33.50
„ Lompen	31.25 32.—
Seulu de óie din Romania	— —
Coltiani (Knoppem) I. din 1867	14.75 15.75
„ „ II. „ 1867	13.50 14.—

VARIETATI.

== *Bakulu romanescu*, ce se va arangia de tenerimea romana din Oradea-mare, se va tiené la 28 ianuariu 1869, st. n. in sala otelului la: „Vulturele negru“. Pretiulu unui biletu de intrare e: Pentru o persóna 1 fl. 50 cr. v. a. pentru familia 4 fl. v. a. Venitulu curatu e menitu spre ajutorarea teneriloru romanlipsiti la scólete oradane. Ofertele generóse sunt a se tramié la Sp. D. Josifu Romanu, avocatulu in Oradea-mare. — *Comitetulu arangiatoriu.*

== *Ce tire némtiulu?* „Presse“ primesc de la Pesta urmatoriulu telegramu privatu, cu datulu 4 ianuariu: „Din Sibiu vine scirea despre o mare agitatiune ce domnesce acolo; alegatorii romani alui Macelariu voira sa faca eppulu Siaguna o musice de pisici. Siaguna a paresitu Sibiuulu inognito, éra apoi ostasii incunjurara locuint'a lui ca s'o scutesca contra plebei. In jurulu Sibiuulu romanii au cumperatu tote revolverele si pusece de le-au impartitu intre poporu.“ Si nemtii credu acést'a, daca nu din amóre catra adeveru, apoi celu putienu din amóre catra si-siuagherulu de unguru. Vedeti domniloru, romanii au cumperatu tote revolverele si pusece, va se dica cumca neci milit'a ces. si regésca nu mai are pusi, cá le-au cumperatu romanii tote. Scornitur'a ar poté se fie serio-sa, daca n'ar ride de ea si Siaguna si Macelariu.

La nr. acést'a alaturamu cóle de prenumeratiune la „Familia“ si „Gur'a Satul.“

Cursurile din 4 ianuariu 1868 n. sér'a

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de statú:		
Cele cu 5% in val. austr.	57.—	57.25
„ „ contributiunali	61.85	61.95
„ „ nóue in argint	96.80	97.—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) . . .	74.60	75.50
Cele nationali cu 5% (jan.)	65.40	65.70
„ „ metalice cu 5%	60.—	60.20
„ „ „ malu—nov.	60.50	60.75
„ „ 4 1/2% „	53.75	54.—
„ „ 4% „	47.55	48.25
„ „ 3% „	35.75	36.25
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	114.30	114.50
„ „ 1860/4 in cele intregé	93.80	94.—
„ „ „ 1/3 separata	99.50	100.—
„ „ 4% din 1864	86.75	87.50
„ „ din 1839, 1/3	186.—	187.—
„ „ bancel de credit	157.75	158.35
„ „ societ. vapor. dunarene cu 4%	93.50	94.—
„ „ imprum. princip. Eszterházy a 40 fl. . . .	160.—	170.—
„ „ „ Salm „ „	42.—	43.—
„ „ cont. Palffy „ „	82.50	83.—
„ „ princ. Clary „ „	38.—	39.—
„ „ princ. St. Genois „ „	34.—	35.—
„ „ princ. Windischgrätz a 20	20.—	21.—
„ „ cont. Waldstein „ „	21.50	22.50
„ „ „ Keglevich a 10	14.50	15.50
Obligatiuni desarcinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	78.50	79.—
„ Banatul tem.	77.—	77.50
„ Bucovina	68.—	68.—
„ Transilvania	74.—	74.50
Actiuni:		
A bancel nationali	682.—	684.—
„ de credit	253.20	253.40
„ „ scoot	677.—	680.—
„ „ anglo-austriaci	221.—	222.75
A societatei vapor. dunar.	550.—	555.—
„ „ Lloydulu	258.—	260.—
A drumulu ferat de nord.	202.—	202.50
„ „ „ stat	308.70	308.90
„ „ „ apus (Elisabeth)	175.50	176.—
„ „ „ sud	210.80	211.—
„ „ „ langa Tisza	180.75	181.25
„ „ „ Lemberg-Czernowitz	175.—	175.50
Bani:		
Galbenii imperatosci	5.64	5.—
Napoleon'd'ori	9.48	9.90
Friedrichsd'ori	9.85	11.90
Suverenii engl.	11.95	12.05
Imperialii rusesci	—	—
Argintulu	116.25	116.75

Hair Dye

(cu marca propria inprotocolata la oficiolatu)

celu mai nou, mai bunu si cu totul nesticatoriu

Preparatu de coloratu perulu

in negru, brunetu séu brunetu deschisu;

cu carele fie-care si póte colorá perulu capului séu barbei durabilu si fora de totu periculu; preparatulu acést'a e de aceea cu totul nesticatoriu, pentru cá e compus curatu numai din substantie vegetabile. Succesulu e securu si supradictoriu; colorile snt forte naturali; osoperarea forte simpla si calitatile eminente ale articulu acestuia intrecu tote cele existente de pan'acum'a.

Preturile:

1 Cartonu Hayr Dye cu indrumare la intrebuintare 2 fl. 50 cr.
Periele tasele si peptenele necesarie la intrebuintare se vindu a cartonu cu 50 cr.

Pasta de coloritu perulu, mai alesu o recomandamu damelorú spre colorirea perulu si genelorú in scatula cu peptenu si peria 1 fl. v. a.

Preparatu de unu perulu

celu mai bunu medilocu pentru crescerea si conservarea perulu.

Preturile in detaliu:

1 Flacon (sticlutia) de oleu filtratu de unu perulu 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr.; ca cosmetica (medilocu de frumsetia) 50 cr., pomada de asta pentru a colorá perulu in negru séu brunetu costa o ladutia din sticla do alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, négra, blondina, ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grósa) pregatitu in modu elegantu proviedutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparate de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaleta; pentru dame 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

Reseda-Pomada pentru conservarea perulu, o ladutia 1 fl., cu cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetirea fetii cu 40 cr. unu flaconu.

Pasta aromatica de dinti pentru servarea dintiloru si a gingeliloru cu 40 cr.

Eau Athenienne (apa atenlana) esintia adeveratu francesca pentru perderea matretii unu flaconu 1 fl.

Pulcherinu; acestu medilocu suplinesce cu totul albecele a 1 fl. 50 cr.

Tóte sortile de Cllicerina ca produse de profumeria se capeta cu cele mai convenabile preturi.

Tóte sortile de lucrari din peru, paruce pentru domni si dame de totu felulu, chice, bucle, chignons in form'a mai moderna si impleturi de peru se preparu estinu si frumosu, si procurarile in strainetate se efectuescu cu promptitudine.

Totu de-odata se afla in depositulu meu cele mai fine estrase francesci de profumurile cele mai placute, si procuru cu placere tote articile incredintiate mie si anume tote marfele de parfumeria si alte articile de toaleta cari se aducu in comereciulu internu si esternu.

Procurarile in strainetate se facu pe langa tramitarea pretului si 10 cr. pretiu de inveltu.

Villelmu Abt

(fisiariu, parfumaru si proprietariu de unu multe privilegii.)

in Viena, (Kärntnerstrasse Nr. 51 et Neubau, Neubaugasse Nr. 70.)